

UITWENDIG FIXATIE MATERIAAL

(Fixateur externe)

Inleiding

Deze folder geeft u informatie over het gebruik en de verzorging van uitwendig fixatie materiaal voor uw botbreuk. Het is goed u te realiseren dat voor u persoonlijk de situatie anders kan zijn dan beschreven.

Uitwendig fixatie materiaal

Er is besloten uw botbreuk te behandelen met uitwendig fixatie materiaal, een zogenaamde fixateur externe. Een fixateur externe is een metalen raamwerk, waarmee de botstukken van uw botbreuk in de gewenste stand gehouden worden.

De behandeling met een fixateur externe

Voor een aantal typen botbreuken (zoals de ingewikkelde polsbreuken) is de fixateur externe de behandeling van eerste keus. Ook kan de chirurg de fixateur externe gebruiken als een tijdelijke oplossing voor het op de plaats houden van een breuk. Dit gebeurt bijvoorbeeld wanneer er meerdere botten gebroken zijn, of als er daarbij ook nog ander ernstig lichamelijk letsel aanwezig is.

Voorts kan de fixateur externe gebruikt worden om een gewricht in de gewenste stand te houden (bijvoorbeeld ter voorkoming van een spitsvoet) of wanneer er verwondingen aan de huid, spieren of bloedvaten zijn en we het maken van nieuwe wonden bij de operatie willen voorkomen. Ook kan bij ernstige verwondingen de arm of het been aan een fixateur externe worden opgetild, zodat de wonden makkelijker te verzorgen zijn. In sommige gevallen wordt de fixateur externe gebruikt als hulpmiddel bij botverlenging.

De operatie

Bij de operatie worden een aantal metalen pennen door de huid in het bot geschroefd. Met verbindingsstaafjes worden deze pennen met elkaar verbonden, zodat een raamwerk ontstaat. Vervolgens wordt de botbreuk in de juiste stand gebracht waarna het raamwerk wordt vastgedraaid.

Mogelijke complicaties

Geen enkele operatie is zonder risico's. Zo is ook bij deze operatie de normale kans op complicaties aanwezig, zoals (na)bloeding, infectie, trombose en dergelijke.

Daarnaast zijn er nog specifieke complicaties mogelijk. De meest voorkomende complicatie van de fixateur externe is een infectie rondom de pennen, die door de huid in het bot zijn geschroefd (pengat infectie). Daarbij kan er roodheid en pusuitvloed zijn ter plaatse van de pennen in de huid. Meestal is de infectie eenvoudig te verhelpen door de pengaten regelmatig goed schoon te maken. Soms ontstaat er een abces onder de huid. Dit moet dan onder lokale verdoving ontlast worden met een kleine snee in de huid bij de pen. Antibiotische behandeling van een

pengat infectie is doorgaans niet zinvol, wel als de infectie zich uitbreidt in de huid of in het bot. Soms moeten bij een ernstige pengat infectie de pennen verwijderd of verplaatst worden. Om een pengat infectie te voorkomen is het van belang dat de fixateur externe goed wordt verzorgd.

Na de operatie

Twee á drie dagen na de operatie kunt u dagelijks weer onder de douche. Na het douchen moet u de pennen verzorgen. Van de behandelend arts krijgt u te horen in hoeverre u het bot met de fixateur externe mag belasten.

De verzorging van de fixateur externe

De verzorging van een fixateur externe kunt u meestal zelf doen. Het moet tweemaal daags gebeuren en u heeft de volgende spullen nodig:

- Een schaar
- Kleine gaasjes (5 bij 5 cm en niet steriel)
- Alcohol 80%
- Pleister

U maakt de pennen rond de insteekopening met alcohol 80 % schoon. Daarna knipt u de gaasjes in en brengt ze aan rond de pennen. Voor u onder de douche gaat kunt u alle gaasjes die los zitten verwijderen. De gaasjes die vast zitten verwijdert u als ze nat zijn. U maakt het frame 2 tot 3 keer per week met alcohol schoon, de andere dagen alleen de gaasjes verschonen. Wanneer de insteekopeningen erg rood zijn of er komt geel vocht uit en u heeft koorts, neem dan contact op met de behandelend arts.

De nabehandeling

Hoelang de fixateur externe moet blijven zitten hangt van de omstandigheden af. Bij polsbreuken blijft de fixateur externe 4 tot 6 weken zitten. Wanneer het gebruikt wordt als behandelingsmethode bij een beenverlenging kan het soms wel een jaar duren.

Het verwijderen van de fixateur externe

Een fixateur externe wordt meestal op de polikliniek of in de gipskamer verwijderd en dat kan in het algemeen zonder verdoving. Eerst wordt het framework verwijderd, daarna worden de pennen uit het bot gedraaid. Na het verwijderen van de pennen kunnen de wondjes in de huid een tijdje nabloeden; na een dag moet dat gestopt zijn. De wondjes kunnen verbonden worden met een pleister of gaasje. De pengaatjes in het bot groeien vanzelf dicht.

Vragen

Heeft u nog vragen, stel ze gerust aan uw behandelend arts of huisarts.

Bij dringende vragen of problemen vóór uw behandeling kunt u zich het beste wenden tot de afdeling waar de behandeling plaats moet vinden. Wanneer zich thuis na de operatie problemen voordoen, neem dan contact op met de huisarts of het ziekenhuis.

Tot slot

Bent u van mening dat bepaalde informatie ontbreekt of onduidelijk is, dan vernemen wij dat graag van u.